

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

8 lipca 2025

nr 53 (LXXX)

cena: 19 Kč

WIADOMOŚCI
**LIFTING
DARKOWSKIEGO
MOSTU** STR. 2-3

WIADOMOŚCI
**KTO NA COLOURS OF
OSTRAVA? ZNAMY
ZWYCIĘZCÓW** STR. 3

WYWIAD
**JAKA KSIĄŻKA
NA LATO?**
STR. 5

Wakacje na Zaolziu z rekordami w tle

WYDARZENIE: Wczoraj w sześciu miejscowościach regionu – Bystrzycy, Czeskim Cieszynie, Jabłonkowie, Lesznej Dolnej, Suchej Górnej i Wędryni – rozpoczęły się turnusy „Wakacji na Zaolziu”. Ta forma półkolonii organizowana przez Kongres Polaków w RC i Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w RC cieszy się dużym zainteresowaniem dzieci i ich rodziców. Ale są jeszcze wolne miejsca.

Łukasz Klimaniec

O ile w pierwszym tygodniu lipca „Wakacje na Zaolziu” miały miejsce tylko w dwóch miejscowościach, o tyle od wczoraj półkolonie odbywają się w każdej części regionu. Przygotowane przez organizatorów programy zapewniają dzieciom atrakcyjne spędzenie letniego czasu w polskojęzycznym środowisku.

W Suchej Górnej, która w tym roku dołączyła do projektu, w Szkole Podstawowej z Polskim Językiem Nauczania uczestnicy półkolonii w ramach programu „Śladami ciekawych rekordów” każdego dnia poznają ciekawostki dotyczące m.in. przekraczania ludzkich możliwości.

– Naszym tematem przewodnim są rekordy, więc omawiamy, jakie rekordy są w ogóle możliwe do ustalenia i pokonania. Ale nie tylko – wyjaśnia Jacek Folwarczny, który wspólnie z Weroniką Siwek prowadzi zajęcia w Suchej Górnej. – Wskazujemy takie rekordy, jak np. najszybsze zwierzę, najmniejsze i największe zwierzę, kto pierwszy czegoś dokonał, np. był pierwszy na Księżycu, mówimy o rekordach sportowych. I łączymy to z zajęciami. Na przykład mówiąc o najwyższej budowli dzieci mają za zadanie zbudować najwyższą wieżę z papieru – dodaje

Takie zajęcia odbywają się w blokach dopołudniowych. Po południu zajęcia przenoszą się na zewnątrz, a w razie niepogody (zwłaszcza teraz, w kontekście prognozowanych opadów deszczu) odbywają się w sali gimnastycznej. Dzieci biorą udział w zajęciach sportowych i ruchowych. – Zależy nam na tym, żeby dobrze się bawiły – podkreśla Jacek Folwarczny.

• Wczoraj w Suchej Górnej dzieci miały m.in. za zadanie zbudować największą wieżę z papieru. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Ponieważ niektóre dzieci brały już udział w zajęciach przed tygodniem, organizatorzy modyfikują zadania i konkurencje, żeby były bardziej zróżnicowane i jak najmniej się powtarzały. Artur Pietraszek, który od września pójdzie do piątej klasy w górnosuskiej szkole, w „Wakacjach na Zaolziu” bierze udział drugi tydzień z rzędu.

– Bardzo mi się to podoba. Mielśmy różne konkurencje. Na przykład zrobić własną planszową grę. Moja grupa wymyśliła labirynt, który narysowaliśmy. Chodziliśmy też po obiedzie do sali i graliśmy – przyznaje.

„Wakacje na Zaolziu” w każdej z miejscowości trwają pięć dni w wyznaczonych terminach. W Lesznej Dolnej półkolonie drugi tydzień od-

bywają się pod znakiem „Akademii Pana Kleksa” (kolejny termin tego programu to 4-8 sierpnia). Tam też od 21 do 25 lipca będzie można wziąć udział w warsztatach tanecznych, a od 18 do 22 sierpnia spędzić czas z Drużyną Harcerską „Czarne Pantery”.

Trwający od wczoraj w Bystrzycy program obozu „Świat bohaterów” (są jeszcze wolne miejsca) oferuje przygodę, która łączy aktywność fizyczną i kreatywność poprzez zabawę. Od 14 do 18 lipca będzie „Olimpiada na wesoło”, od 4 do 8 sierpnia „Śladami ciekawych rekordów”, program „FIT dzieciaki” będzie realizowany w dwóch turach (11-15 i 18-22 sierpnia, są wolne miejsca), a wakacje zakończy „Moja magiczna wyspa” (25-29 sierpnia, wolne miejsca).

W harcówce przy ul. Rybackiej w Czeskim Cieszynie odbywa się właśnie „Łódkowanie z Harcerską Drużyną Wodną OPTY” (wolne miejsca), a następnie obóz sportowy „Białoczerwoni” (14-18 lipca oraz 4-8 sierpnia, wolne miejsca), „W podróż z Koziołkiem Matołkiem” (21-25 lipca, wolne miejsca), „Bohaterowie polskich bajek i filmów” (28 lipca - 1 sierpnia, wolne miejsca), „Śladami ciekawych rekordów” (11-15 sierpnia, wolne miejsca) i „FIT dzieciaki” (25-29 sierpnia).

Jabłonków zaprasza aktualnie na „Olimpiadę na wesoło” oraz „FIT dzieciaki” (25-29 sierpnia, wolne miejsca).

W Karwinie na uczestników czekają dyscypliny wzorowane na za-

wodach antycznych, czyli „Starożytna Grecja – Igrzyska Olimpijskie” (21-25 lipca, wolne miejsca), „Świat bohaterów” (4-8 sierpnia, wolne miejsca), „Historia starego zamku” (11-15 sierpnia, wolne miejsca), „Podróż dookoła świata” (18-22 sierpnia, wolne miejsca) oraz „Na sportowo, na wesoło” (25-29 sierpnia, wolne miejsca).

W Wędryni natomiast przygotowane są treningi badmintonu w terminach 7-11 lipca i 28 lipca - 1 sierpnia.

Dziecko można zgłosić w każdej chwili, nawet na jeden dzień lub wybrane dni. Zapisy odbywają się elektronicznie na stronie smprc.cz. Opłata za jeden dzień to 250 koron.

ZDANIEM... Beaty Schönwald

beata.schonwald@glos.liv

O t, zwykła wycieczka, jakich wiele. Jadę pociągiem do Opawy. W Hawierzowie do czwórki obok przysiadła się mama z dwójką dzieci. Bardzo grzecznych zresztą i też bardzo spokojnych. Młodszy, na oko trzy-czteroletni chłopczyk trzyma komórkę i gra w jakąś grę. O kilka lat starsza dziewczynka czeka, aż mama skończy rozmowę przez telefon, po czym odbiera go od niej smartfona i też coś na nim majstruje. Nikomu nie przeszkadzają, nie zadają głośniejszych pytań na cały przedział „co?” i „dlaczego?”, nie słysząc okrzyków emocji: „Mamo, widziałaś?!” bo akurat coś mignęło za oknem. To dlatego, że ich oczy skupione są na ekranach i nie widzą nieokiełzanego tańca mijających nas drzew, rozległych pól i niewielkich domostw. Nie zobaczyły też tych pięknych łabędzi pływających po stawie. Kiedy wysiadają, żal mi dzieciaków, bo ich podróż nie była długa, a mogły ją przeżyć inaczej, jak przygodę. Wystarczyłyby jeden niewielki impuls.

Jeszcze tego samego dnia w Muzeum Śląskim w Opawie – notabene najstarszym w całej RC, bo założonym cztery lata wcześniej niż Muzeum Narodowe w Pradze – zaskoczył mnie zgola inny obrazek. Mama niosła na rękach dwupółletnią dziewczynkę i przystawała z nią przy witrynach z kolejnymi okazami śląskiej fauny. Pokazywała jej zwierzęta i razem próbowały imitować ich głosy. Cóż to za pomysł, żeby z takim maluchem wybrać się do muzeum? Ale ona to zrobiła. Przyszła tu specjalnie, żeby na wystawionych eksponatach uczyć swojej córeczki przyrody.

Nie wiem, czy za pięć, dziesięć lat te dzieci będą pamiętały ten dzień. Ale jak wam się zdaje? Które z nich da pierwszeństwo żywym relacjom, zwykłej rozmowie przed wirtualnym światem? ➤

CYTAT NA DZIS

Michal Macenauer

ekspert energetycznej spółki projektowej EGÚ Brno, w wywiadzie dla portalu Novinky.cz

Musimy głośniej mówić o tym, że energetyka odnawialna jest wprawdzie niskoemisyjna, ale jeżeli ją chcemy mieć, będzie nas to kosztowało. Mit taniej fotowoltaiki nie bierze pod uwagę wymuszonych kosztów

Sprostowanie

W piątkowym wydaniu „Głosu” koło artykułu pt. „Koncert dyplomowy z chórem »Melodia«” opublikowaliśmy zdjęcie, które wysłała do nas drygentka Aleksandra Zeman, podając jako autora Konrada Matinyarare. W rzeczywistości fotografię zrobił Bogusław Rajski. Błędną informację niniejszym prostujemy.

(r)

Wejdź do STREFY PREMIUM

DZIŚ...

8

lipca 2025

Imieniny obchodzą:

Adrian, Elżbieta, Prokop

Wschód słońca: 4:23

Zachód słońca: 20:58

Do końca roku: 176 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Gier Wideo

Przysłówie:

„Jak deszcz na świętego Prokopa, to zgnije niejedna kopa”

JUTRO...

9

lipca 2025

Imieniny obchodzą:

Sylvia, Weronika, Zenon

Wschód słońca: 4:24

Zachód słońca: 20:57

Do końca roku: 175 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Bez Stanika,

Dzień Chodzenia Do Pracy

Inną Drogą

Przysłówie:

„Lipcowe deszcze dla chłopu kleszcze; jak pogoda, większa swoboda”

POJUTRZE...

10

lipca 2025

Imieniny obchodzą:

Alma, Filip, Amelia

Wschód słońca: 4:25

Zachód słońca: 20:56

Do końca roku: 174 dni

(Nie)typowe święta:

Dzień Nikoli Tesli

Przysłówie:

„Gdy Amelia pogodna, będzie jesień dorodna”

POGODA

wtorek

dzień: 21 do 23°C

noc: 15 do 13°C

wiatr: 3-5 m/s

środa

dzień: 12 do 14°C

noc: 15 do 13°C

wiatr: 6-8 m/s

czwartek

dzień: 17 do 19°C

noc: 15 do 13°C

wiatr: 4-6 m/s

Lifting darkowskiego mostu

W tym tygodniu mają rozpocząć się prace związane z odświeżeniem i wyczyszczeniem darkowskiego mostu w Karwinie, którego 100-lecie przypada w tym roku. W ramach liftingu naprawione zostaną także ubytki w żelbetonowej konstrukcji. Poza krótkimi wyjątkami most pozostanie otwarty dla pieszych i rowerzystów w trakcie tych robót.

Łukasz Klimaniec

Prace związane z odświeżeniem wyglądu mostu będą polegały na wyczyszczeniu betonowych powierzchni, zabezpieczeniu antyko-

rozyjnym odsłoniętego zbrojenia i częściowemu odtworzeniu pierwotnego kształtu niektórych elementów. Pomalowane zostaną balustrady, wyrównane nierówności w nawierzchni, a betonowe elementy zaimpregnowane.

Jak informują urzędnicy z Karwiny, w trakcie prac most pozostanie

Darkowski most to popularne miejsce wśród pieszych i rowerzystów. Fot. NORBERT DARKOWSKI

otwarty dla pieszych i rowerzystów. Wyjątkiem będą jednak dni, w których konstrukcja będzie czyszczona parą wodną. Wówczas ze względów bezpieczeństwa przeprawa zostanie całkowicie zamknięta, żeby fragmenty tynku, które mogą odpaść w wyniku takiego czyszczenia, nikogo nie

rowerzystów odniosło obrażenia w pierwszym tygodniu wakacji w górskim Bike Parku w Małej Morawce (Jesioniki). Wśród rannych jest siedmiu mężczyzn, czworo dzieci i jedna kobieta. Chodziło głównie o obrażenia głowy, kończyn i klatki piersiowej. Trzej rowerzyści byli w stanie zagrożenia życia ze względu na poważne obrażenia mózgu, jednego, z rannym kręgosłupem, trzeba było reanimować. Pogotowie prosi osoby uprawiające sporty adrenalinalne o nieprzecenianie sił i zachowanie ostrożności. (dc)

GŁOSY Z TERENU

Kto pamięta – prośba o pomoc

W roku bieżącym mija dokładnie 115 lat od powstania polskiej szkoły ludowej w Lesznej Dolnej (1910-1969). Była to druga placówka edukacyjna na terenie sąsiadujących ze sobą i mających wielowiekową wspólną historię ówczesnych Lesznych – Górnej i Dolnej. Ta pierwsza powstała w 1853 roku w Lesznej Górnej (uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej z okazji 170. rocznicy zorganizowało MK PZKO w ubiegłym roku). Komitet organizacyjny tegorocznych obchodów rocznicowych szkoły dolnoleszniańskiej naplanował uroczystość na piątek 12 września. O godz. 16.00 odsłonięta zostanie tablica pamiątkowa na budynku byłej szkoły, stojącym tuż obok miejscowego Domu PZKO. Na chwilę obecną budynek służy za mieszkania małometrażowe i jest majątkiem miasta Trzyniec. Na budynku zostanie też równoległe odsłonięta tablica pamiątkowa czeskiej szkoły, która mieściła się w nim razem z polską w l. 1945-1969. Po uroczystości przy byłej szkole odbędzie się w sali pobliskiego Domu PZKO prezentacja multimedialna i wystawka dotycząca szkoły polskiej. W związku z powyższym organizatorzy zwracają się do byłych uczniów i ich krewnych o pomoc w formie udostępnienia jakichkolwiek pa-

Budynek szkoły w Lesznej Dolnej. Fot. ARC

miątek prywatnych związanych z ich edukacją w szkole polskiej (zdjęcia, dokumenty, świadectwa, przedmioty itp.). Pamiątki te bardzo pomogą organizatorom w przygotowaniach obchodów, zwłaszcza zaś wystawki. Prosimy też o ewentualną pomoc krewnych czy znajomych byłych kierowników szkoły, którymi byli: Paweł Klimosz (1910-1920), Jerzy Tomoszek (1921-1939), Józef Stebel (1945-1953), Władysław Hliśnikowski (1953-1958) oraz Ema Jurzka (1958-1969). Jakiegokolwiek pamiątki po tych osobach będą bardzo cenne. Prosimy o kontakt pod nr tel. 731 623 208, e-mail: tadeusz.szkucik@volny.cz. Informacje można też zdobyć na www.pzkolesznadolna.cz.

Kto na Colours of Ostrava? Znamy zwycięzców

Znamy zwycięzców zabawy, w której do zdobycia były dwa karnety na tegoroczny festiwal Colours of Ostrava (16-19 lipca). Muzyczne gwiazdy z całego świata, w tym Sting, który wystąpił od razu w środę 16 lipca, w pierwszym dniu imprezy, obejrzą Romana Słowik i Adam Pustówka. Oboje prawidłowo odpowiedzieli na pytanie konkursowe dotyczące właśnie Stinga – muzyk w latach 1977-86 był członkiem zespołu rockowego The Police.

(jb)

Ostatnia wizyta Andrzeja Dudy w Pradze

Prezydent RP Andrzej Duda przybył w niedzielę wieczorem wraz z małżonką Agatą Kornhauser-Dudą z wizytą otwierającą jego prezydenturę. W poniedziałek odbył rozmowę z prezydentem RC Petrem Pavlem. O poruszanych tematach mówili obaj na konferencji prasowej. Duda podkreślił, że pożegnalna wizyta w Czechach jest jednocześnie ostatnią podróżą zagraniczną urzędującej pary prezydenckiej. Zapewnił, że jest przekonany o kontynuacji współpracy przez prezydenta elekta Karola

Nawrockiego i powiedział Pavlowi, że cieszyłby się, gdyby ten zaprosił Nawrockiego do Pragi z wizytą otwierającą jego prezydenturę. Głowy państw rozmawiały o Ukrainie, Rosji, o infrastrukturze komunikacyjnej łączącej Czechy i Polskę. Duda powiedział dziennikarzom, że w sprawach związanych z NATO bardzo ceni sobie zdanie Petra Pavla i nazwał go „absolutnie największym ekspertem wśród prezydentów w dziedzinie spraw NATO-wskich” Na pytanie czeskich dziennikarzy o

sposoby wspierania Ukrainy odpowiedział, że pytanie powinno raczej brzmieć: jak zatrzymać Rosję? – Nie chodzi o to, aby walczyć z agresorem, ale aby postawić mu taką tamę, aby wojny nie było – podkreślił Duda. O formach wparcia dla Ukrainy mówił również prezydent Pavel. Dodał, że obaj prezydenci wspierają członkostwo tego kraju w UE, a w dalszej perspektywie w NATO. Powiedział także, że Polska jest drugim po Niemczech najważniejszym partnerem ekonomicznym Czech. (dc)

Można odzyskać połowę ceny biletu

Dzieci, studenci i seniorzy, którzy korzystają regularnie z międzymiastowego transportu publicznego i kupują bilety czasowe ODIS, mogą liczyć na refundację połowy ich ceny. Umożliwia to nowy projekt województwa morawsko-śląskiego. Oferta wojewódzka dotyczy dzieci, studentów i seniorów, którzy w okresie od 1 lipca do 31 grudnia na będą bilety 30-dniowe, 90-dniowe, 5-miesięczne, 12-miesięczne lub 365-dniowe. Wnioski o przyznanie

dofinansowania należy składać w terminie do 30 dni po upływie ważności biletu za pośrednictwem elektronicznego systemu ePodatelną województwa morawsko-śląskiego. Również bilet musi być zakupiony w formie elektronicznej. – Bilety czasowe są korzystne dla podróżnego zarówno z uwagi na cenę, jak i komfort, który mu dają. Dzięki temu projektowi staną się jeszcze bardziej dostępne. Administracja jest prosta i w pełni elektroniczna, co pozwoli na szybkie i

klarowne załatwienie składanych wniosków – uważa wicehetman ds. transportu Radek Podstawa. Ewentualne pytania w sprawie dofinansowania przejazdów zainteresowani będą mogli kierować do pracowników urzędu, dzwoniąc pod bezpłatną zieloną linię, która zacznie działać od początku sierpnia. Na projekt wyasygnowano z funduszu rezerwowego województwa 75 mln koron. Wpłata środków nastąpi do 60 dni po złożeniu wniosku. (sch)

Dominika Łukaszevska była gościem czerwcowego spotkania stowarzyszenia Polska Kultura w Pradze. Fot. Facebook Polska Kultura w Pradze

pularniejszych programów i widowisk telewizyjnych. Gościem specjalnym wieczoru była Dominika Łukaszevska – reżyserka, scenarzystka i producentka, współtwórczyni najbardziej rozpoznawalnych produkcji w historii polskiej telewizji. Jej imponujące doświadczenie obejmuje współpracę zarówno z polskimi, jak i światowymi gwiazdami. Dzięki temu pani Dominika zabrała uczestników w fascynującą podróż po codzienności ludzi mediów, odkrywając przed nami tajemnice telewizyjnych produkcji. Po oficjalnej części spotkania, chętni mogli przenieść się na kameralne afterparty do galerii Mánés, która tego wieczoru została otwar-

ta wyłącznie dla nas przez kuratora wystawy prac artysty Rafała Olbińskiego (eksponicyjce można wciąż oglądać), a dodatkową atrakcją był Fiat 126p – maskotka już drugiej wystawy zorganizowanej w galerii przez Mirosława Lewandowskiego z lewandowski-art.eu. Serdeczne podziękowania kierujemy do pani Dominiki Łukaszevskiej za inspirujący wykład, a wszystkim obecnym – za udział i wspólnie spędzony czas. Osobiście dziękuję także za życzenia, kwiaty i upominki z okazji moich urodzin, które przypadają dwa dni później, 30 czerwca. Do zobaczenia na kolejnym wydarzeniu! Małgorzata Ewa Bejšovcová

Cieżar »tułacznych dzieci«

Czy znacie takie miejsce, jak Mała Polska!? Ktoś odpowie – i całkiem słusznie, że Mała Polska jest wszędzie tam, gdzie żyją Polacy. Czyli praktycznie na całym świecie, bo mało jest miejsc, w którym nie ma naszych rodaków. Mała Polska nabiera szczególnego znaczenia w przypadku Nowej Zelandii, do której w czasie II wojny światowej trafiło 733 dzieci, jak czytamy w książce „W Nowej Zelandii wschodzi słońce. Wojenna tułaczka polskich dzieci” takich, „które zostały i z którymi nie wiadomo było, co zrobić”. Jakże ważna książka ukazała się nakładem wydawnictwa Czarne.

Tomasz Wolff

Na koniecświata trafiły pod długiej tułaczce, począcwszy od pozbawiającej wszelkich złudzeń Syberii, poprzez Uzbekistan, Iran, który wtedy – jak na ironię dawał oddech od życia w drewnianych barakach, po ośrodek w Pahiatua. Jesteśmy towarzyszami ich wędrówki dzięki reportażystce młodego pokolenia, Martynie M. Wojtkowskiej. To droga pełna pułapek, niesprawiedliwości, płaczu, bólu, ale i nadziei, która towarzyszy dzieciom, kiedy przybywają w nowe miejsce. Nie ma się więc co dziwić, że Nową Zelandię i przyjaźnie nastawionych do nich ludzi – choć z czasem okaże się, że dla niektórych obcy to jednak zawsze ktoś obcy; skąd my to znamy, historia wiecznie zatacza koło, traktując początkowo z dystansem. A może to pułapka?

Według szacunków, deportacja z okupowanej Polski w głąb Rosji dotknęła ponad 20 tysięcy dzieci. 733 z nich znalazło drugi dom w Nowej Zelandii. Martyna M. Wojtkowska wykonała tytaniczną pracę, żeby jak najbardziej wiernie oddać na kartach książki-reportażu ich tułaczę szlak. Jej praca nabiera tym większego

znaczenia, że zbierała materiały, nagrywając wywiady z „tułaczymi dziećmi” w czasie, kiedy cały świat był w objęciach koronawirusa. Na koniec książki dzieli się ciekawym spostrzeżeniem. Wpisuje słowo „miłość”, by przeszkukać zapis wszystkich rozmów. Wyszukiwarka wskazuje... zero. Z perspektywy czytelnika wywiady wydają się trochę jakby suche, pozbawione emocji, tak jakby rozmówcy jak najszybciej chcieli mieć za sobą ten epizod z ich życia, który większość, o ile nie wszystkich, choć nie wiedziałam, skąd pochodzi. Nie potrafiłam się zbliżyć. Nie potrafiłam zapytać. Obciążenie emocjonalne” – powiedziała o Edwardzie Zagrobelnym.

„W Nowej Zelandii wschodzi słońce” to obowiązkowa lektura dla osób, które traktują Polskę jako coś więcej niż 37 mieszkańców żyjących nad Wisłą. Dla których wspólnota będzie kompletna, kiedy doliczymy się wszystkich naszych rodaków rozsiansych po najbardziej odległych zakątkach globu. Fascynująca się wydaje się historia, jak „tułacze

• Książka ukazała się nakładem wydawnictwa Czarne. Fot. ARC

dzieci”, kiedy już dorosną, tworząc podwaliny pod polskość w Nowej Zelandii, zakładając polskie stowarzyszenie, a następnie uruchamiają polską szkołę sobotnią, która z czasem, to brutalny znak czasów, będzie uczyć po angielsku.

Autorka książki przyznała, że wszystko zaczęło się od spotkania ze znajomą archiwistką, która opowiedziała jej o wojennej tułaczce dzieci. To był naprawdę ostatni moment, żeby przedstawić kompleksową tę historię. Bo rzeczywistość wygląda tak – i tu jeszcze raz oddajmy głos Martynie M. Wojtkowskiej: „Józef Zawada liczy zgony. Każdego dnia kupuje gazetę, siada z nią w domu i z angielsko-maoryskich kolumn wydławia polskie nazwiska. Kiedy w sekcji z nekrologami wytropi choć jedno, zaraz woła żonę: »Stefa, chodź zobacz, kto umarł«. Rozmawiają o zmarłym, po czym Józef wycina akapit i umieszcza odpowiednim katalogu. Jest w nim miejsce dla wszystkich dla wszystkich osób polskiego pochodzenia. Foldery Józef nazywa »księgami śmierci«. Do tej pory takich ksiąg powstało czternaście. Oprócz tego uzupełnia listę obozową”. Do tej pory zmarła nieco ponad połowa z 733 dzieci, które pod koniec II wojny światowej rozpoczęły nowe życie. Cześć z nich po kilku latach wróciło do ojczyzny lub wyjechało do innych krajów. ■

Niezapomniana polska Safona

• Maria Pawlikowska-Jasnorzewska. Fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe

Jej wiersze śpiewali Czesław Niemen, Ewa Demarczyk, Krystyna Janda, a w ostatnich latach sięga po nie popularna polska piosenkarka Sanah. Do dziś jej utwory mają wiernych czytelników. Nic dziwnego – Maria Pawlikowska-Jasnorzewska w ujmujący sposób pisała o miłości i urodzie świata, nie stroniąc jednak od melancholii i zadumy nad przemijaniem. W środę 9 lipca 2025 roku mija 80 lat od jej śmierci.

To wyjątkowa postać w historii polskiej poezji, określana „polską Safoną” oraz najwybitniejszą i najbardziej popularną poetką okresu międzywojennego. Była córką malarza Wojciecha Kossaka, urodziła się 24 listopada 1891 r. Wychowując się w inteligentnym środowisku (w jej rodzinnym domu często bywali m.in. Henryk Sienkiewicz, Ignacy Jan Paderewski, Wincenty Lutosławski) szybko rozwinęła talenty artystyczne – układała wiersze, grała na fortepianie, malowała. Co ciekawe, nie chodziła do szkoły, ale jej edukacja odbywała się w domu rodzinnym, gdzie zdobyła wykształcenie humanistyczne i opanowała język angielski, francuski i niemiecki.

Poznawała świat podróżując do Francji, Włoch, Turcji i Afryki Północnej, a swoje horyzonty kulturalne poszerzała dzięki licznym

przyjaźniom z przedstawicielami środowiska literacko-artystycznego m.in. ze Skamandrytami, Stanisławem Ignacym Witkiewiczem, Stefanem Żeromskim, Antonim Słonimskim, Jarosławem Iwaszkiewiczem czy Kazimierą Iłakowiczówną.

Trzykrotnie wychodziła za mąż – w 1915 r. w wieku 24 lat poślubiła Władysława Janotę Bzowskiego. Po nieudanym związku i rozwodzie, w 1919 r. wyszła za mąż po raz drugi za Jana Gwałberta Henryka Pawlikowskiego. Gdy mąż porzucił ją dla młodszej kobiety, rozwiodła się z nim w 1929 r. Po raz trzeci wyszła za mąż w 1931 r. za Stefana Jerzego Jasnorzewskiego, z którym poznała się w szpitalu. W 1939 r. opuścili Polskę i przez Rumunię i Francję udali się do Anglii, gdzie zamieszkali w Blackpool, w ośrodku lotnictwa RAF. Pozostała w Anglii już do końca swojego życia.

Pisała pięknie, przejmująco, elegancko i inteligentnie. Pierwsze trzy tomiki „Niebieskie migdały” (1922), „Różowa magia” (1924) i „Pocałunki” (1926) pełne są optymizmu, zachwytu urodą życia. Jednak z czasem w jej poezji zaczął przejawiać się temat natury i buntu wobec niej. W wierszach z lat trzydziestych znajdują się refleksje filozoficzne i zainteresowanie przyrodokształtem oraz... okultyzmem. Jej fraszki, dramaty i satyry oraz czterowierszowe

miniatury kończone niespodziewaną pointą cieszyły się uznaniem czytelników, krytyków i pisarzy. Do wierszy wprowadzała atmosferę i realia współczesnej codzienności. Jej utwory byłyby lirycznymi komentarzami do aktualnych wydarzeń.

Twórczość poetki została doceniona w 1934 r., kiedy Pawlikowska-Jasnorzewska otrzymała Złoty Krzyż Zasługi. Rok później nagrodzono ją Złotym Wawrzynem Polskiej Akademii Literatury, a w 1937 r. otrzymała Nagrodę Literacką Miasta Krakowa.

Na emigracji Maria Pawlikowska-Pawlikowska angażowała się w działalność kulturalno-polityczną – była członkiem Rady Teatralnej w Ministerstwie Informacji Rządu RP, współpracowała z „Wiadomościami Polskimi Politycznymi i Literackimi”, „Polską Walczącą” oraz „Nową Polską”. Ale nie bała się głośno mówić to, co myśli. W dzienniku wojennym poetki „Wojnę szatan spłodził. Zapiski 1939-1945” można znaleźć gorzkie słowa na temat „emigracyjnego Londynu”, który oceniała bezkompromisowo.

Zmarła w Manchesterze 9 lipca 1945 r. Została pochowana na Cmentarzu Południowym w Manchesterze. W sierpniu 1973 r. spoczęły obok niej prochy jej męża Stefana Jasnorzewskiego, uczestnika Bitwy o Anglię z 1940 r. (klm)

Jaka książka na lato?

Czy istnieje coś takiego jak książka na lato? I co do poczytania najlepiej spakować w wakacyjną podróż? O lekturach na czas wypoczynku rozmawiamy z Haliną Klimszą, pracownicą filii Biblioteki Miejskiej przy ul. Havlička w Czeskim Cieszynie. Pod wywiadem publikujemy przygotowaną przez nią listę propozycji.

Beata Schönwald

Czy w okresie letnim zmieniają się preferencje czytelnice?

– Na pewno i na pewno też nie da się powiedzieć, że lato to najlepszy czas na książkę. Mamy paru stałych czytelników, którzy przychodzą w maju i mówią. „Do zobaczenia we wrześniu”. Wakacje, o dziwo, nie są więc okresem, kiedy wyszukujemy lektury i uwielbiamy czytać. Nie zawsze bowiem starcza nam na to czasu. To dotyczy głównie seniorów, którzy w sezonie letnim skupiają się na pracy w ogródku. Z drugiej strony istnieje spora grupa czytelników, którzy wypożyczają na lipiec i sierpień stosy książek, znacznie więcej niż w pozostałych miesiącach. Wiedzą, że taki zapas będzie im potrzebny, bo jadą na wczasy, do uzdrowiska, wierzą, że w czasie urlopu wygospodarują sobie czas na lekturę.

Czy ludzie w poszukiwaniu książki na lato pytają o „coś lekkiego”?

– Chociaż generalnie lubimy w wakacje sięgać po lżejsze lektury, nie jest to regułą. Mamy bowiem czytelników, którzy w ciągu całego roku trzymają się tego samego tematu, np. drugiej wojny światowej. Niemniej jednak kiedy ludzie szukają książki na lato, najpierw staramy się poznać ich preferencje czytelnice. Jeśli to są osoby, które przychodzą do nas systematycznie przez wiele lat, wiemy, co lubią. Wybór lektury dzieje się wtedy na zasadzie: „A, pani lubi powieści historyczne, mam coś dla pani”. Ale mamy też klientkę, która w ciągu roku czyta poradniki psychologiczne, a kiedy przychodzi lato, mówi: „Stop. Potrzebuję czegoś bardzo lekkiego”. Wtedy proponujemy jej lekturę, przy której będzie się mogła zrelaksować. Wyboru odpowiedniego tytułu dokonujemy na miarę potrzeb czytelnika i to niezależnie od tego, czy chodzi o zimę, czy o lato.

Czy istnieje taki rodzaj literatury jak książka na lato w sensie lektury z tematyką urlopów i wakacyjnych podróży? Bo np. w literaturze dziecięcej wakacyjne wątki są bardzo popularne.

– Wakacje to czas sprzyjający przygodzie, odkrywaniu świata, pierwszej miłości. Nic więc dziwnego, że akcja wielu powieści dla dzieci i młodzieży rozgrywa

• Halina Klimsza pokazuje jedną z proponowanych wakacyjnych lektur – „Weneckie lato” Pellegrina. Fot. BEATA SCHÖNWALD

się właśnie w tym okresie. Dorosli są w innej sytuacji, nie mają dwumiesięcznego czasu wolnego i wakacje w ich życiu nie odgrywają już takiej roli jak wtedy, kiedy mieli kilka lub kilkanaście lat. Jeśli więc nawet pytają o lżejszą lekturę na lato, to niekoniecznie musi ona dotyczyć wakacyjnych podróży. Choć, oczywiście, takie pozycje też się znajdują. Mogą to być np. romanse z podróżami w tle, przy okazji pokazujące kuchnię i mentalność miejscowych mieszkańców, które pisze Marlana de Blasi, czy książki autorstwa Francesa Mayesa lub Nickiego Pellegrina.

Założmy, że wybieram się na urlop nad morze i chciałabym, żeby akcja czytanej przeze mnie powieści też rozgrywała się w podobnych klimatach. Znajdzie się dla mnie taka książka?

– Z całą pewnością coś byśmy znalazły. Choć prawdę powiedziawszy, ludzie rzadko szukają lektury na wyjazd na zasadzie podobieństwa jezioro-jezioro, góry-góry, morze-morze. Pamiętam jednak przypadek, kiedy czytelniczka, wybierając się do Egiptu, pomimo prze wodników, w które zaopatrzyła się przed podróżą, wypożyczyła od nas również

powieści historyczne związane ze starożytnym Egiptem. Wróciła niezwykle zadowolona, bo te książki pomogły jej głębiej poznać zwiedzany kraj i wejść w jego tajemnice. Dużo zależy od tego, dokąd ludzie się wybierają, bo nie wszystkie miejsca na kuli ziemskiej opisane są w beletryście i przetłumaczone na język polski.

Albo też czeski, bo zaolziański czytelnik sięga też po czeskie tłumaczenia książek?

– Skoro już o tym mowa, to wspomnę współczesną angielską autorkę Julię Caplin, publikującą też pod pseudonimem Jules Wake, która pisze typowe wakacyjne romanse. Ich akcja rozgrywa się w wielu miejscach świata i opiera się na sprawdzonej formule: kobieta po nieudanym związku chce zmienić środowisko, wyjeżdża i poznaje swojego księcia z bajki. Jej powieści, jak „Pekarna na Brooklynu”, „Kawarna v Kodani” czy najnowsza „Hospidka v Praze”, mamy w naszym czeskim księgozbiore i przez cały czas tworzą się na nie kolejki. Wiem, że niektóre tytuły Julii Caplin zostały przetłumaczone również na język polski. Niemniej jednak czeskie wydawnictwa wydają pod tym względem polskie oficyny wydawnicze.

Dobra opcją na lato może też być reportaże...

– W tej sytuacji polecam wszystko z wydawnictwa „Czarne”. Jakiegokolwiek miejsce na kuli ziemskiej chcemy odwiedzić, to w nim znajdziemy pozycję na ten temat. Reportaże z podróży to książki bogate faktograficznie, ale bynajmniej nie przewodniki, które też, oczywiście, można u nas wypożyczyć.

Inny gust, jeśli chodzi o lekturę na lato, mają kobiety, a inny mężczyźni. Mężczyźni raczej nie polecą pani wakacyjnego romansu?

– Absolutnie nie, bo to nie jest gatunek, który czytają mężczyźni. Panowie preferują powieści historyczne i thrillery i to w ciągu całego roku. Z czeskich autorów powieści historycznych, ale też posiadających wątki kryminalne, obecnie bardzo popularny jest František Niedl, z polskich z kolei np. Renata Czarnacka. ■

Propozycje na lato z księgozbioru filii Biblioteki Miejskiej przy ul. Havlička w Czeskim Cieszynie

Lekkie i wciągające – idealne na plażę, hamak czy wczasy pod gruszą

- ☞ romanse pełne emocji, namietności i wakacyjnych zaurczeń z serii autorstwa Katarzyny Michalak lub Krystyny Mirek
- ☞ romanse z humorem, lekkie, zabawne i ciepłe „Dzień, w którym cię poznałam” – Cecelia Ahern, „I że ci nie odpuszczę” – Joanna Szarańska, „Szkoła żon” – Magdalena Witkiewicz
- ☞ romanse związane z podróżami „Niedoskonalali” – Jolanta Kosowska (Libzona), „Szept cyprijsów” – Yvette Manassis Corporon (Grecja), „Wieczorem w Paryżu” – Nicolas Barreau (Paryż), „Tysiąc dni w Toskanii” – Marlana de Blasi, „Codziennie w Toskanii” – Frances Mayes, „Weneckie lato”, „Rzymska przygoda” – Nicky Pellegrino (Włochy)

Powieści z polskim tłem – współczesne i historyczne

- ☞ kultowa saga o życiu na Mazurach „Dom nad rozlewiskiem” – Małgorzata Kaliścińska
- ☞ polska współczesność zmiksowana ze słowiańskimi wierzeniami „Szeptucha” – Katarzyna Berenika Miszczuk
- ☞ książki Magdaleny Kordel i Renaty Czarnackiej

Kryminały i thrillery – coś mocniejszego nie tylko dla mężczyzn

- ☞ tytuły byłego oficera polskiego wywiadu piszącego pod pseudonimem Vincent V. Severski
- ☞ Marek Krajewski z retro-kryminałami o mędzwojennym Wrocławiu czy Lwowie
- ☞ książki Remigiusza Mroza, Katarzyny Puzyryńskiej, Roberta Małeckiego, Przemysława Piotrowskiego, Piotra Kościelnego

Fantastyka – na oderwanie się od rzeczywistości

- ☞ Andrzej Sapkowski – „Wiedźmin” z wydaniem w ub. roku prequelem „Rozdroże kruków”
- ☞ tetralogia „Pan Lodowego Ogrodu” – Jarosław Grzędowicz
- ☞ seria „Opowieści z meekhańskiego pogranicza” – Robert M. Wegner

Literatura faktu

- ☞ jakiegokolwiek tytuł z wydawnictwa „Czarne”
- ☞ reportaże Wojciecha Jagielskiego, Pawła Smoleńskiego, Piotra Góreckiego
- ☞ książka o Gruzji wiernie oddająca jej klimat „Gaumarđoš!” – Anna Dziewit-Meller, Marc Meller

Wielkie epickie opowieści

- ☞ monumentalna powieść rozgrywająca się na tle zmieniającej się Europy XX wieku „Osme życie” – Nino Haratischwilli
- ☞ saga rodzinna osadzona w Kijowie i Moskwie oparta na dokumentach z archiwum rodzinnego autorki „Drabina Jakowa” – Ludmiła Ulicka

Serie uwielbiane przez czytelników

- ☞ saga rodzinna z podróżami po różnych kontynentach „Siedem siostr” – Lucinda Riley
- ☞ „Cukiernia pod Amorem” – Małgorzata Gutowska-Adamczyk, „Hotel Varsovia” – Sylwia Zientek
- ☞ opowieść o rodzinie Wedłów „Czekoladowa dynastia” – Teresa Monika Rudzka
- ☞ docipnisa saga odgrywająca się w Odessie, Krakowie i Ameryce „Czarna walizka” – Katarzyna Rrych.

W SKRÓCIE

MEDALOWE ŻNIWA PŁYWA-KÓW. Flawia Kamzol zdobyła trzy medale, w tym jeden złoty, zakończonych w niedzielę mistrzostw Europy juniorów w pływaniu – dwa indywidualnie i jeden w sztafecie. Ostatniego dnia zawodów w słowackim Samorinie wygrała na 50 m st. motylkowym. Biało-czerwoni wywalczyli łącznie cztery krawki.

ZMARZLIK NA PODIUM. Broniący tytułu Bartosz Zmarzlik zajął drugie miejsce w turnieju Grand Prix w szwedzkiej Malilli, siódmej eliminacji żużlowych mistrzostw świata. Wygrał Australijczyk Brady Kurtz, który w klasyfikacji generalnej traci już tylko dziewięć punktów do prowadzącego Polaka.

KONTUZJOWANY KUREK. Bartosz Kurek z powodu kontuzji pleców nie bierze udziału w zgrupowaniu reprezentacji Polski przed meczami Ligi Narodów w Trójmieście (16-20 lipca). Jak poinformował Polski Związek Piłki Siatkowej 36-letni kapitan biało-czerwonych wznowi treningi przed wrześniowymi mistrzostwami świata.

SZACHISTA DUDA TUŻ ZA PODIUM. Jan-Krzysztof Duda z dorobkiem 19 punktów zajął czwarte miejsce w turnieju Grand Chess Tour w szachach szybkich i błyskawicznych, zakończonym w niedzielę w Zagrzebiu. Zwyciężył wielokrotny mistrz świata Norweg Magnus Carlsen – 22,5, przed Amerykaninem Wesleyem So – 20.

TRZECIE MIEJSCE MARCZYKA. Miko Marczyk (Śkoda Fabia RS Rally2) zajął trzecie miejsce we włoskim Rally di Roma Capitale, piątej rundzie mistrzostw Europy. Rajd wygrał doświadczony Włoch Gianmomenico Basso (Škoda Fabia RS Rally2).

PRZEGRANA ROGALIŃSKIEJ. Pięściarka Wiktoria Rogalińska (kat. 54 kg) przegrała z Amerykanką Joseline Perez w półfinale Pucharu Świata w Astanie. Trzech sędziów wskazało na rywalkę Polki (30:26, 29:27 i 29:27), a pozostali – na remis.

(jb, PAP)

Budujące sparingi

Trwają przedsezonowe prace w ogródkach piłkarskich. Dobrze wieści cały czas napływają z obozu pierwszoligowego MFK Karwina. Podopieczni Martina Hyskiego w dotychczasowych meczach kontrolnych jeszcze nie zasmakowali goryczy porażki, a wszystkie cztery spotkania sparingowe wygrali identycznym rezultatem – 3:1. W ostatni weekend zespół Karwiny pokonał w wyjazdowym spotkaniu Żylinę 3:1, dodajmy po długich sześciu latach. Weekend należał też do Banika Ostrawa, który zdobył cenny skalp mistrza Polski, Lecha Poznań – wygrywając we Wronkach 2:1.

Janusz Bittmar

MŚK ŻYLINA – MFK KARWINA 1:3

Do przerwy: 1:2. Bramki: 24. Káčer – 3. Boháč, 10. Šigut, 89. Ayaosi. **Karwina:** Neuman – Labík, Boháč, Krčík (46. Camara), Fleišman – Traore (58. Ayaosi), Štorman – Šigut (58. Chytrý), Samko (67. Condé), Singha-teh (67. Ezech) – Gning (46. Vecheta).

– Wygrana to najlepszy prezent dla naszych kibiców i zarazem idealne zaproszenie na domowy szlagier z Górnikiem Zabrze zaplanowany na najbliższą sobotę w Karwinie – ocenił zwycięstwo nad wymagającym słowackim rywalem trener Karwiny Martin Hyský. – Gospodarze nie sprzedali tanio skóry, bez dwóch zdań mieliśmy z Żyliną najtrudniejszą przeprawę w dotychczasowym okienku sparingowym – zaznaczył główny szkoleniowiec zaolziańskiego klubu.

Karwiniacy na świetnie przygotowanym boisku czuli się jak u siebie w domu i szybko też wyszli na dwubramkowe prowadzenie – najpierw udaną akcją z rzutu rożnego wykończył głową Boháč, a na 2:0 poprawił po indywidualnym rajdzie Šigut. Słowacka ekipa jeszcze do przerwy zdobyła kontaktową bramkę, na więcej gospodarzy nie było jednak stać. Wynik ustalił w końcowych minutach spotkania Ayaosi, który po udanej kierce nie dał szans bramkarzowi.

W tym tygodniu drużyna Karwiny przebywa na zgrupowaniu w Krakowie. Na weekend wraca do domu, żeby przed własną publicznością zmierzyć się w towarzyskim hicie z

● Piłkarze Karwiny (biało-czarne stroje) idą w sparingach jak burza. Oby forma wytrzymała też w meczach ligowych. Fot. mfkkarwina

Górnikiem Zabrze (sobota, 17.00). Chance Liga zbliża się też wielkimi krokami, pierwszy mecz w najwyższej klasie rozgrywek karwiniacy zaliczą 19 lipca u siebie z Dukłą Praga (17.00).

LECH POZNAŃ – BANIK OSTRAWA 1:2

Do przerwy: 1:2. Bramki: 26. Ishak – 10. Ewerton, 46. Prekop. **Lech:** Mrozek – Pereira (62. Śledziński), Skrzypczak (46. Douglas), Milić (62. Salamon), Gurgul (62. Andersson) – Kozubal (62. Prajsnar), Thordarson (62. Dudek) – Jagiełło (62. Gmur), Sousa (62. Barański), Lisman (46. Gumny) – Ishak (46. Fiabema).

Ostrawa: Holec – Frydrych (46. Kornezos), Chaluś (46. Lischka), Pojeźny (46. Miček) – Buchta (46. Rusnák), Boula (46. Kohút), Rigo (63. Owusu), Kpoz (46. Holzer) – Šín (46. Zlatohlávek), Ewerton (46. Frydek) – Prekop (46. Láta).

Ostrawianie wreszcie przełamali się we Wronkach, gdzie zakończyli z prztytupem swoje letnie zgrupowanie. Po przegranych lub zremisowanych sparingowych starciach z polskimi klubami (1:3 z Pogonią Szczecin, 0:0 z Piastem Gliwice, 0:2 z Widzewem Łódź) podopieczni trenera Pavla Hapala pokonali mistrza Polski po efektownej i efektywnej grze. Golem z połowy boiska popisał się brazylijski pomocnik Ewerton, a zwycięską bramkę zdobył tuż przed zejściem do szatni na przerwę Prekop.

– Pokonaliśmy klasowego przeciwnika, ale cały czas twierdzę, że to tylko mecz kontrolny. Najważniejsze wyzwania przed nami. Cieszę się z dobrej organizacji gry, zagrałiśmy poukładani w defensywie i skutecznie w ofensywie. Tego zabrakło nam w poprzednich sparingach – skomentował zwycięstwo szkoleniowiec Banika Ostrawa, Pavel Hapal.

Za sprawdzian generalny przed startem Chance Ligi posłuży zaplanowany na najbliższą sobotę towarzyski mecz z Bańską Bystrzycą, który odbędzie się nietypowo na boisku w Wałaskim Miedzyrzeczcu (16.00). W Chance Lidze 2025/2026 ostrawianie na pierwszy ogień trafią na Bohemians. Mecz w Pradze zaplanowano na 19 lipca o godz. 17.00.

Myszę, że wszystko zakręci się w okolicach 2,00 m. I właśnie ta wysokość jest naszym kolejnym celem

Maria Żodzik, reprezentantka Polski w skoku wzwyż

Majchrzak z życiowym osiągnięciem

Kamil Majchrzak pomimo niezłej gry nie zdołał sprawić niespodzianki i odpadł w 1/8 finału Wimbledonu. Polski tenisista przegrał w niedzielę w trzech setach ze znacznie wyżej notowanym Rosjaninem Karenem Chaczanowem 4:6, 2:6, 3:6. – Przeciwnik był po prostu za dobry – przyznał na gorąco Majchrzak. Emocje z udziałem polskich tenisistów towarzyszyły też wczorajszej odsłonie w Wimbledonie. Po zamknięciu numeru o ćwierćfinał walczyła Iga Świątek z Clarą Tauson. Więcej na www.glos.live.

● Kamil Majchrzak podczas walki w 1/8 finału Wimbledonu. Fot. X

Janusz Bittmar

Majchrzak na otarcie łez może zapisać w swojej zawodowej karierze największe osiągnięcie. Wszystko wskazuje na to, że po odbyciu 13-miesięcznej kary za aferę dopingu Polak chce pokazać, że stać go na wielki tenis. Majchrzak cały rok 2023 spisał na straty, ale w ostatnich dwóch sezonach konsekwentnie odbierał straty, by na stałe zadomowić się w czołowej 100 rankingu ATP.

Bilans wzajemnych meczów Majchrzaka z Chaczanowem był jednoznaczny. Był to czwarty pojedynek 109. w światowym rankingu Majchrzaka i sklasyfikowanego na 20. pozycji Chaczanowa. Wszystkie poprzednie mecze wygrał urodzony w Moskwie zawodnik, którego największym sukcesem jest srebrny medal igrzysk olimpijskich wywalczony w Tokio. Obaj znają się doskonale, często grali ze sobą

jeszcze w młodzieżowych kategoriach i według słów Majchrzaka, są dobrymi kumplami. Na korcie koleżeństwo nie ma jednak racji bytu, a niedzielna walka przebiegała w ostrym, bezkompromisowym stylu. Majchrzak dobrze serwował, dobrze poruszał się po korcie, ale to nie wystarczyło.

Dla Majchrzaka udział w 1/8 finału imprezy wielkoszlemowej jest największym sukcesem w karierze. Rosjanin ma w dorobku m.in. dwa półfinały – US Open 2022 i Australian Open 2023, a także wspomniane srebro z igrzysk olimpijskich. Chaczanow w niedzielę spisywał się lepiej, popełnił mniej błędów i wygrał zasłużenie. Dla polskich kibiców, rozczarowanych brakiem w Wimbledonie pierwszej polskiej rakiety, Huberta Hurkacza, piękna jazda Majchrzaka stanowiła miłą niespodziankę. I oby więcej takich nieprzewidywalnych, sympatycznych wyników.

Polski tenisista po meksku skomentował przegraną, myślami wybiegając już zapewne w przyszłość, celując w kolejne wyzwania. Po punktach zdobytych w Wimbledonie

nie następne tenisowe przystanki mogą być skądinąd dla Majchrzaka znacznie łatwiejsze. W najbliższych tygodniach Polak planuje starty w turniejach ATP 250 na kortach ziemnych w Gstaad i Umag.

– W pewnym momencie siedziałem na krzeselku i nie za bardzo wiedziałem, co mogę zmienić, co mogę dołożyć jeszcze do mojej gry, bo ona wyglądała naprawdę nieźle. Ale Karen grał bardzo dobrze – powiedział Majchrzak. – Bardzo rzadko pozwalał się wciągnąć w moją grę i jakby wybił mi ją z głowy. Jak się decydował na kończące zagrania, to zwykle trafiał. Był świetny w odwracaniu wymian, żeby przejść z defensywy do ofensywy. Mnie brakowało tego właśnie wykończenia, które on miał. Bardzo dobrze serwował, moje serwisy bardzo dużo podbijał. Byłem cały czas pod presją. Musiałem wykazać się czymś większym, żeby wygrać punkty – opisał przebieg meczu polski tenisista, który w swojej karierze zaprezentował się też m.in. w Ostrawie, w 2019 roku triumfował w tamtejszym turnieju klasy Challenger.

● Marek Grycz (na pierwszym planie) podczas zawodów PŚ w Aleksandrii. Fot. Czeski Związek Pięcioboju Nowoczesnego

Marek Grycz zajął w niedzielę świetne jedenaste miejsce w zawodach Pucharu Świata w pięcioboju nowoczesnym, które zostały rozegrane w egipskiej Aleksandrii. Jeszcze ciut lepiej spisał się jego kolega z reprezentacji RC, Matěj Lukeš, który był drugi. Triumfanciu wymian, żeby przejść z defensywy do ofensywy. Mnie brakowało tego właśnie wykończenia, które on miał. Bardzo dobrze serwował, moje serwisy bardzo dużo podbijał. Byłem cały czas pod presją. Musiałem wykazać się czymś większym, żeby wygrać punkty – opisał przebieg meczu polski tenisista, który w swojej karierze zaprezentował się też m.in. w Ostrawie, w 2019 roku triumfował w tamtejszym turnieju klasy Challenger.

walkę z najlepszymi pięcioboistami świata.

W reprezentacji RC zabłysnął w weekend Matěj Lukeš, który sensacyjnie stanął na podium, przegrywając tylko z broniącym barw gospodarzy Mohamedem Moutazem. Kluczem do sukcesu była rewelacyjna forma Lukeša na basenie, okraszona rekordem życiowym. W niedzielnym finale Lukeš też spisał się świetnie, w biegu wyprzedził Francuza Ugo Fleurota, plasując się ostatecznie na drugiej pozycji.

W kobiecej stawce bardzo dobrze spisała się Polka Małgorzata Karbownik, która zajęła czwarte miejsce. Podobnie jak w rywalizacji mężczyzn, również wśród kobiet przystanki pięcioboju nowoczesnego najlepiej poskromiła reprezentantka gospodarzy Farida Khalil.

(jb)

Ewa Pajor: chcemy inspirować i promować futbol

Polskie piłkarki przegrały w piątek z Niemkami 0:2 w swoim historycznym debiucie w mistrzostwach Europy. W St. Gallen biało-czerwone nie nawiązały równorzędnej walki z faworytkami, ale już dziś, 8 lipca, pojawi się w Szwajcarii kolejna szansa na historyczną wygraną w starciu ze Szwecją (21.00).

Polki rozpoczęły piątkowe spotkanie z impetem, zaraz w pierwszych sekundach meczu Ewa Pajor, największa gwiazda ekipy, była bliska zdobycia bramki. Niemki szybko jednak zdążyły się poukładać, zaczęły też dyktować tempo gry, a Polki najczęściej biegały za piłką. Jeśli już podopieczne Niny Patalon wypracowały sobie w miarę niebezpieczną sytuację w polu karnym rywalek, to zawsze maczała w tym palce napastniczka FC Barcelona, Ewa Pajor. Styl gry „wszystko

● Ewa Pajor w barwach reprezentacji Polski. Fot. ARC

na Ewę” niestety skazany był na porażkę.

Niemki zagrały efektywnie w drugiej połowie, zdobywając dwie pięk-

ne bramki. Na 1:0 trafiła z granicy pola karnego strzałem w okienko Jule Brand (52.), a Lea Schueller (66.) celną główką poprawiła na 2:0. Polki

do końca nie rezygnowały z uzyskania korzystnego rezultatu, w szarpanych kontratakach zabrakło im jednak jakości i elementu zaskoczenia. Drugi mecz grupowy biało-czerwone rozegrają 8 lipca ze Szwecją. Również w tym pojedynku Polki mogą tylko sprawić niespodziankę, bo dużymi faworytkami będą Szwedki.

Ewa Pajor wczoraj zwróciła się do kibiców o wsparcie, bo jak wiadomo – wiara czyni cuda. Piątkowy mecz biało-czerwonych z Niemkami ogładał około dwa miliony Polaków. – Mam nadzieję, że oglądalność tego spotkania była bardzo duża. Seria meczów bez porażki, którą miałyśmy w ostatnich czasie, jest czymś wspaniałym. Widzimy, że kibice nas wspierają i za to im dziękujemy – oświadczyła Pajor. – Mam nadzieję, że po tych mistrzostwach Europy kibice, dziennikarze i wszyscy w Polsce uwierzą w kobiecą piłkę, któ-

ra wciąż będzie się rozwijać i będziemy inspirować te małe dziewczynki, które mam nadzieję oglądały nasz mecz z Niemkami – dodała gwiazda polskiej ekipy.

Pomocniczka Adriana Achcińska nawiązała do słów napastniczki FC Barcelona. – Bardzo się cieszę, że to idzie tak do przodu i było tylu kibiców z Polski. W jakimś stopniu mogliśmy poczuć, że gramy u siebie. Ta wrzawa i Mazurek Dąbrowskiego były niesamowite. Chcemy, żeby na nasze mecze przychodziło jeszcze więcej kibiców, ale na dziś doceniamy to, co mamy – podkreśliła.

Polki od października do czerwca zanotowały 10 zwycięstw i remis. Niemki przerwały serię 11 meczów bez porażki. We wtorek drużyna trenerki Niny Patalon zmierzy się ze Szwecją w drugiej kolejce fazy grupowej Euro 2025.

(jb)

RETROSKOP

PYTANIE NR 216

Tenisowy Wimbledon zobowiązuje. Zostajemy więc na miejscu wydarzeń, tyle że w sekcji archiwalnej. Na zdjęciu zwyciężczyni 39 turniejów wielkoszlemowych w grze pojedynczej, podwójnej i mieszanej, z tego 20 na kortach w Wimbledonie.

(jb)

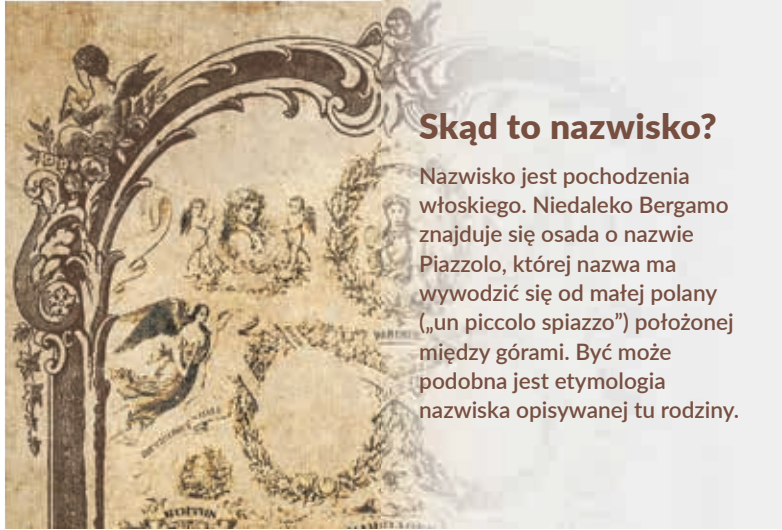
Fot. ARC. turnieju US Open

Michael Morys-Twarowski

Protoplastą cieszyńskiej linii tej włoskiej rodziny był Jan Baptysta Piazzolo, który osiedlił się nad Olzą na początku XVIII wieku.

Pochodził z miasteczka Cena, oddalonego o około 60 kilometrów od Mediolanu, jednak swoje miejsce na ziemi odnalazł w Cieszynie. 17 stycznia 1708 roku ożenił się z Weroniką Suchanek (ur. 1686), pochodzącą z miejscowej mieszczańskiej rodziny, a niedługo potem został przyjęty do prawa miejskiego Cieszyna, stając się pełnoprawnym obywatelem miasta. Jak na przybysza z Italii przyszło, zajmował się handlem. Początkowo jego wspólnikiem był Jan Baptysta Trincano, również Włoch, żonaty z Anną Suchanek, siostrą Weroniki. Panowie prowadzili razem biznes do 1712 roku, później już na własną rękę. Piazzolo radził sobie całkiem nieźle. W 1713 roku nabył kamienicę na Rynku, handlował m.in. hiszpańskim winem, regularnie jeździł załatwiać interesy na targach w Żylinie. Zdaje się, że kłopoty finansowe Piazzolo zaczęły się od pożaru Cieszyzny w maju 1720 roku. Spłonął wtedy dom włoskiego kupca – jego wartość oszacowano na 1360 florenów, a straty w ruchomościach na 960 florenów. Powoli wpadał w spiralę długów, nie wszyscy kontrahenci płacili regularnie, dodatkowo sporo kosztował remont spalonego

Skąd to nazwisko?

Nazwisko jest pochodzenia włoskiego. Niedaleko Bergamo znajduje się osada o nazwie Piazzolo, której nazwa ma wywodzić się od małej polany („un piccolo spiazzo”) położonej między górami. Być może podobna jest etymologia nazwiska opisywane tu rodziny.

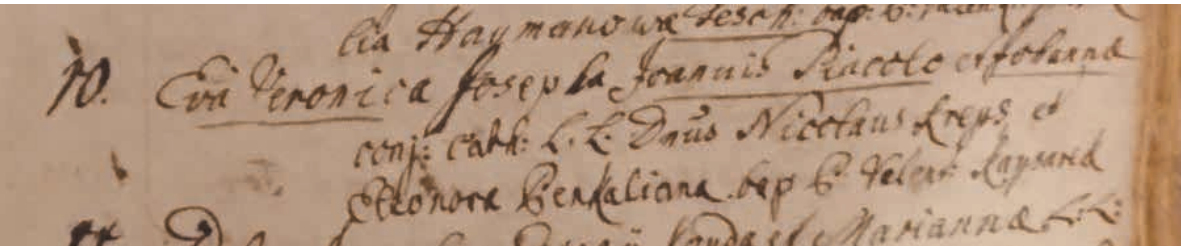
domu. Skończyło się tym, że w 1737 roku musiał sprzedać kamienicę, by zaspokoić roszczenia wierzycieli.

Żony włoskiego kupca

Jan Baptysta Piazzolo żenił się dwukrotnie. Jego pierwszą żoną była wspomniana wyżej Weronika Suchanek. Jej dziadek, Adam Suchanek, pochodził ze Stonawy i tą drogą włoski kupiec powinien pojawić się w niejednym drzewie genealogicznym rodzin z dzisiejszego Zaolzia. Sama Weronika zmarła w 1721 roku. W styczniu 1723 roku Jan Baptysta Piazzolo ożenił się po raz drugi – poślubił w 1736 roku Antoniego Kotulę, kupca w Cieszynie) oraz szóstę, które zmarło zanim zdążyło się ochrzcić (odnotowane tylko pod datą 4 lutego 1721 roku w księdze zgonów).

Dzieci włoskiego kupca

W cieszyńskich metrykach nie udało mi się odnaleźć informacji o chrzcie wszystkich dzieci Jana Baptysty, co świadczy o tym, że przez jakiś czas mieszkał poza Cieszynem. Z pierwszego małżeństwa Jana Baptysty pochodziło sześcioro dzieci: Maria Klara (29 października 1727 roku wyszła za mąż za Walentego Siurę, kupca z Raciborza), Weronika Rozalia (w 1731 roku wyszła za mąż

● Metryka chrztu Ewy Piazzolo, urodzonej w 1723 roku w Cieszynie. Źródło: Parafia rzymskokatolicka pw. św. Marii Magdaleny w Cieszynie.

za Jana Ronka, zapewne syna konwisarza z Mediolanu), Anna Maria (ok. 1712-1715), Zuzanna (ok. 1716-1718), Elżbieta Lukrecja (ur. 1718, poślubiła w 1736 roku Antoniego Kotulę, kupca w Cieszynie) oraz szóstę, które zmarło zanim zdążyło się ochrzcić (odnotowane tylko pod datą 4 lutego 1721 roku w księdze zgonów).

Z drugiego małżeństwa pochodziło troje dzieci: Ewa Weronika (ur. 1723), Jan Gotfryd (ur. 1727) oraz trzecie zmarłe zanim zostało ochrzczone (1734).

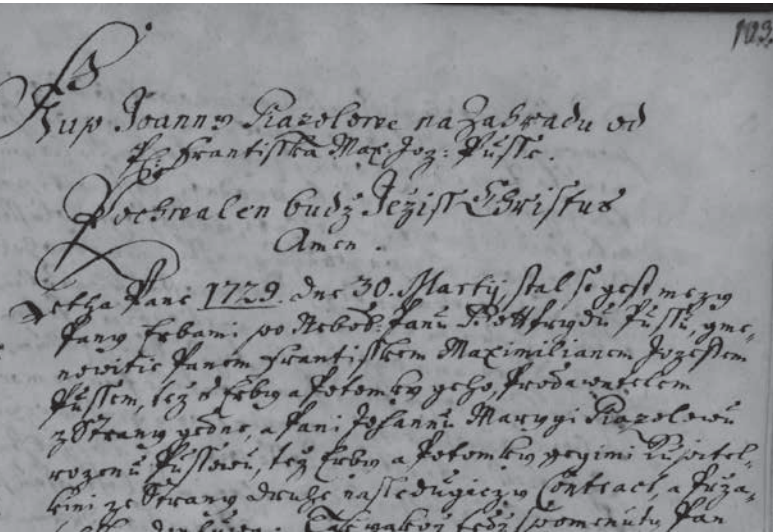
O ile w późniejszych cieszyńskich źródłach nie natknąłem się na nazwisko Piazzolo, to całkiem prawdopodobne, że potomkowie po kądzieli włoskiego kupca mieszkają po dziś dzień na Śląsku Cieszyńskim.▲

Skąd ten ród?

Jan Baptysta Piazzolo, protoplasta cieszyńskiej linii rodu, w księdze ślubów parafii św. Marii Magdaleny w Cieszynie został określony jako „Civitate Ceni Medio-lanensis seu ex Mayland”, czyli obywatel miasta Cena w ówczesnym Księstwie Mediolanu.

Gdzie doczytać?

- Janusz Spyra, „Kobiety, wino i... kupcy włoscy w Cieszynie w czasach nowożytnych”. W: „Vážně i něvážně o vině. Sborník k padesátým narozeninám Karla Müllera”, red. Petr Tesaf, Opawa 2008.
- Piazzolo – genealogia, <http://przodkowieczieszyzna.blogspot.com/2022/03/piazzolo-genealogia.html> (materiały do genealogii rodu).

● Wpis dotyczący nabycia w 1729 roku nieruchomości przez Joannę Piazzolo w księdze gruntowej dla Brandysa. Źródło: Archiwum Krajowe w Opawie. Zdjęcia: ARC.

90 lat temu zwodowano transatlantyk MS »Batory«

3 lipca 1935 r. we włoskiej stoczni w Monfalcone nad Adriatykiem zwodowano transatlantyk „Batory” – legendarny „szczęśliwy statek”, który – wraz z bliźniakiem „Piłsudskim” – zaprojektowano przed wojną jako pływające ambasady polskiej kultury. Matką chrzestną statku była Jadwiga Barthel de Weydenthal, żołnierz I Brygady Legionów, działaczka niepodległościowa, absolwentka paryskiej Sorbony oraz ASP w Krakowie. 21 kwietnia 1936 r. MS (Motor Ship – motorowiec) „Batory” opuścił stocznię i popłynął przez Triest, Dubrownik, Barcelonę, Casablancę, Funchal (Madera), Lizbonę, Londyn i Kanał Kiloński do Gdyni – do której zawinął 11 maja. „Ten nasz lądowy naród uparł się być narodem morskim” – ocenił Melchior Wańkowicz w reportażu z inauguracyjnego rejsu opublikowanym w miesięczniku „Morze”. Polacy uważali dostęp do morza za warunek odbudowy państwowości. Jak podaje Anna Kicinger w pracach nt. polityki emigracyjnej II RP,

wynikało to z potrzeby ekonomicznej. W latach 1918-38 wyjechały z Polski na stałe ponad 2 mln osób, a mimo to nadal „szacunki” osób zbędnych« na wsiach wahały się od 3,0 do 8,8 miliona osób”. Wg obliczeń Edwarda Kołodzieja opu-blikowanych w książce „Wychodź-stwo zarobkowe z Polski 1918-1939”, „w 1918 r. 4,3 miliona Polaków żyło poza granicami Polski”. Polonia w USA liczyła prawie 3,5 mln osób – z czego 30 proc. stanowiła najnowsza emigracja. Transatlantyki były jedynym środkiem lokomocji przez Atlantyk. „Batory” miał 160,32 m długości, jego pojemność wynosiła 14,278 BRT, a prędkość 18 węzłów. Załogę stanowiło 260 oficerów i marynarzy. Dysponował 770 miejscami dla pasażerów. 17 maja 1936 r. na MS „Batory” poświecono i podniesiono biało-czerwoną banderę. Przebieg uroczystości transmitowało Polskie Radio „Wszystkim tym osobom i organizacjom, które nadesłały na moje ręce depesze i listy z okazji inauguracyjnej podróży m. s.

»Batory«, zawierające życzenia i gratulacje – szczerze wrzuszony tymi wyrazami sympatii, w których zwierciadli się rosnące przywiązanie społeczeństwa naszego do polskiej bandery i zrozumienie zadań Polski na morzu – składam najserdeczniejsze podziękowanie. Eustazy Borkowski, Kapitan statku »Batory«” – można było przeczytać nazajutrz na pierwszej stronie „Gazety Gdańskiej”. Dziękował ten, który przeszedł do historii jako „Szaman Morski” za sprawą książki Karola Olgierda Borcharhta „National Geographic” w 1936 r. zamieścił olbrzymią fotografię Borkowskiego, nazywając go Kapitanem Siedmiu Mórz. Bożena Aksamit podała, że Borkowski, który nominację na kapitana otrzymał 9 września 1935 r., zarabiał 1800 złotych: „Pensja pracownika umysłowego (mężczyzna) w Polsce wynosiła średnio 280 złotych”. Monika Żeromska tak uwieczniła Borkowskiego: „mówił kilkunastoma językami, które mu się stałe myliły, pił jak smok, nigdy chyba nie wracając do stanu całkowitej trzeźwości. Grał

na gitarze leżąc na stercie poduszek w kajucie, na swoje koncerty zapraszał wybrane osoby. Na ścianie miał wielką fotografię mojego ojca. Jego oficerowie mówili, że jeśli kiedyś nagle zupełnie wytrzeźwieje, to statek czeka pewna katastrofa”.

Do lata 1939 r. statek na trasie Gdynia – Kopenhaga – Nowy Jork – Halifax odbył 38 rejsów. W zależności od pogody trwały one osiem, dziewięć dni. 24 sierpnia 1939 r. wypłynął z Gdyni w rejs nr 39. Na pokładzie miał 456 pasażerów i 313 osób załogi. Do Nowego Jorku dotarł 4 września. W początkach 1944 r. „Batory” wykonał 11 rejsów na trasie: Egipt – włoski Tarent, przewożąc żołnierzy II Polskiego Korpusu gen. Władysława Andersa. 15 lipca 1945 r. kapitan Zygmunt Deyczakowski zdjął z masztu „Batorego” polską banderę

● Statek MS „Batory” w porcie w Helsinkach, 1936-1939 r. Fot. Narodowe Archiwum Cyfrowe

– okazał lojalność wobec Rządu RP w Londynie, który tydzień wcześniej oficjalnie utracił poparcie aliantów. 9 lipca protestując przeciwko tej zdradzie zesłał ze statku większość załogi. Przez następne pół roku „Batory” pływał pod flagą brytyjską, potem został przekazany przedwojennemu armatorowi GAL SA. 30 kwietnia 1947 roku powrócił do Gdyni. Do Nowego Jorku i Kanady pływał ponad 20 lat. 30 marca 1971 r. wyszedł w swój ostatni rejs do stoczni złomowej w Hongkongu – stoczną banderę opuszczono 2 czerwca. (PAP)

Rok po maturze zginął w legionach

W lipcu 1914 roku „Gwiazdka Cieszyńska” w y m i e - niała go wśród maturzystów, w niespełna rok później pośród ofiar wojny światowej. Tragiczną historię Tadeusza Farnego (1895-1915) i jego rodziny przypomina nowa wystawa Ośrodka Dokumentacyjnego Kongresu Polaków, Zwiedzając ją można na parterze siedziby Zarządu Głównego PZKO przy ul. Strzelniczej w Czeskim Cieszynie.

– Okazją do urządzenia wystawy była 130. rocznica urodzin Farnego i 110. rocznica jego śmierci. Zginął na froncie pierwszej wojny światowej w wieku 20 lat – powiedział „Głosowi” autor wystawy Marian Steffek.

Tadeusz Farny urodził się w Nawsiu w rodzinie kierownika szkoły Józefa Farnego i jego żony Marii z domu Galacz. Po ukończeniu szkoły ludowej w rodzinnej miejscowości kontynuował edukację w Polskim Gimnazjum w Cieszynie. Wstąpił do Drużyny Skautowej im. Kazimierza Pułaskiego i został jej dru-

żynowym. Maturę zdał w wieku 19 lat. Jego imię i nazwisko pojawiło się w „Gwiazdce Cieszyńskiej” z 10 lipca 1914 roku, w artykule informującym o świeżych absolwentach „c. k. polskiego gimnazjum”. Przy okazji warto dodać, że większość maturzystów mieszkających poza Cieszynem pochodziła z terenów leżących dziś po czeskiej stronie: Tadeusz Farny z Nawsia, Franciszek Buchwałdek z Szumbarku, Jan Franek z Tosznowic Dolnych, Tadeusz Michejda z Olbrachcic, Józef Siwek z Suchej, Karol Trombik z Końskiej, Adam Wałach ze Śmiłowic, Adam Wratny z Dąbrowy.

Na wystawie znajdziemy m.in. listy i archiwalne fotografie rodzinne oraz z lat szkolnych Farnego. Są fotografie z działalności jego drużyny skautowej, m.in. z wycieczki do Ligotki Kameralnej i z ćwiczeń w terenie.

W lipcu 1914 roku wybuchła Wielka Wojna. We wrześniu dziewiętnastolatek z Nawsia wstąpił do Legionu Śląskiego w Cieszynie. Dotarł z nim do Mszany Dolnej, gdzie wcieleno go do 3. pułku piechoty Legionów Polskich – oddzielnej formacji armii Austro-Węgier. Uzyskał stopień sierżanta, był dowódcą plutonu. Odzna-

OFERTA PRACY

LUTYNIA DOLNA poszukuje od 1. 9. 2025 nauczyciela kl. 1-5 oraz nauczyciela języka czeskiego. Możliwość pracy na pełny etat lub skrócony. Prosimy o przesłanie CV na adres: s.suchanek@psplutynia.cz lub kontakt tel. z dyrektką +420 774 044 974.

OFERTY

KUPIĘ INSTRUMENTY muzyczne. Tel. 608 374 432. GE-261 KUPIĘ MONETY i banknoty, złoto i srebro w dowolnym stanie. Tel. 608 374 432. GE-261

WYSTAWY

CZ. CIESZYŃ, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, galeria w holu na parterze: wystawa pt. „Tadeusz Farny (1895-1915). Życie i śmierć bohatera”. Czynna w godzinach otwarcia budynku. KARWINA-FRYSZTAT, Biblioteka Regionalna, Rynek Masaryka: do 30. 7. wystawa pt. „Grafika” – Oliwia Wójcik, Robert Lipka, Wojciech Osuchowski (artyści z Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie). Wystawa czynna w godzinach otwarcia placówki. MUZEUM TĘŚNISKI, ul. Główna 115/15, Cz. Cieszyń: do 31. 8. wystawa pt. „Bronisław Liberda”. Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00, so i nie: w godz. 9.00-17.00.

Jeszcze można się zgłosić na POLONIA_CAMP 2025

● Spotkanie młodych Polaków i Polonistów z całego świata odbędzie się w kampusie SGGW w Warszawie. Fot. SGGW

Są jeszcze wolne miejsca na pierwszym Światowym Spotkaniu Młodej Polonii POLONIA_CAMP 2025. Wydarzenie skierowane jest do osób w wieku 18-30 lat mieszkających poza granicami Polski i identyfikującymi się jako osoby polskiego pochodzenia. Odbędzie się w dniach 17-20 lipca w kampusie Szkoły Główniej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. W programie przewidziane są debaty, warsztaty, wydarzenia kulturalne. Będą koncerty na żywo, strefa dla aktywnych, kino letnie. Na POLONIA_CAMP 2025 zgłosiło się już tysięcy osób z 46 krajów świata. Rejestracja uczestników została przedłużona. – Są jeszcze wolne miejsca, można się jeszcze rejestrować – powiedział w poniedziałek „Głosowi” Filip Ziemcki, koordynator projektów w Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. J. Olszewskiego. Udział w wydarzeniu jest bezpłatny, organizatorzy zapewniają także noclegi i refundują koszty podróży. Informacje i zgłoszenia można znaleźć na stronie internetowej poloniacamp.eu. (dc)

▲ MUZEUM TROJMEZJĘ, ul. Velebnovského 150, Jablunków: do 31. 8. wystawy pt. „Królestwo za zabawką”. Czynna: wt-pt: w godz. 8.00-16.00; so i nie: w godz. 9.00-17.00. TRZYNIEC, MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ I MIASTA TRZYNCA, Sala Wystaw, ul. Frydecká 387: do 10. 8. wystawa interaktywna pt. „Techniczny plac zabaw w drodze – czyli nauka fizyki poprzez grę I i II”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. ▲ do 31. 8. wystawa pt. „Zabawki retro”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

▲ ekspozycja stała pt. „Na skrzyżowaniu dziejów i kultur”. Wejście z przewodnikiem: wt, czt i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00. ▲ ekspozycja stała pt. „Na skrzyżowaniu dziejów i kultur”. Wejście z przewodnikiem: wt, czt i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00.

WIEŻA PIASTOWSKA I ROTUNDA św. Mikołaja, Cieszyń: czynne codziennie w godz. 9.00-19.00.

WAŻNE INFORMACJE

- Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

PROGRAM TV

WTOREK 8 LIPCA

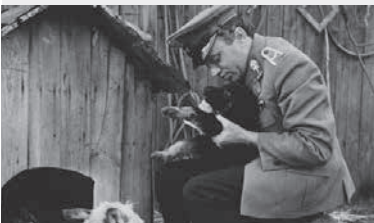
TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Noce i dnie. Wiatr w oczy **8.55** Ranczo 2 (s.) **9.55** Komisarz Alex (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 24 (s.) **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.50** Natura w Jedyńce. Park Narodowy Masai Mara **13.50** Wielka wyprawa maluchów 2025 **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Piłka nożna kobiet. Euro 2025; mecz Polska - Szwecja **23.15** Deyna. Geniusz do zarczania.

TVP 2

6.25 Duchowość w medycynie **6.50** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.05** Gwiazdorska kuchnia Ani **11.35** Moje zdrowie. Samotność nastolatka

11.55 Przygody psa Cywila

Kultowy, czarno-biały, kryminalno-komediowy serial z 1968-1970 r. o niezwykłym owczarku niemieckim Cywilu i jego opiekunie, sierżancie Walczaka (Krzysztof Litwin). Fabuła zaczyna się od narodzin Cywila w zakładzie tresury milicyjnych psów – miał zostać uśpiony jako „nadiczbowy”, lecz uratowany i szkolony przez Walczaka. W siedmiu półgodzinnych odcinkach duet tropi przestępców, ratuje zabłąkane dzieci, ściga bandytów, a nawet pokonuje bagna i wskakuje do podciagu. Serial łączy dynamiczne pościgi i humor z ciepłym portretem przyjaźni między człowiekiem i psem.

12.30 Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (s.) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.05** Postaw na milion (teleturniej) **21.05** Of zgłosz. Przerwany urlop (s.) **23.05** Miłość w chmurach (komedia).

TVN

6.10 Uwaga! **6.25** Ukryta prawda **7.20** Kuchenne rewolucje. Neptun **9.25** Wycieczkowiec (s.) **10.25** Zagadki losu 2 (s.) **11.30** Kuchenne rewolucje. Sosnowiec **12.35** Szpital (s.) **13.40** Ukryta prawda **16.55** Kuchenne rewolucje. Wrocław **18.00** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku (mag.) **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** Milionerzy (teleturniej) **21.35** Sztanga i cash (komedia USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Sekrety rodziny. Radomir **10.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.40** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Superhit. Anioły i demony (thriller USA) **23.00** Wojna królów (dramat historyczny).

TVC 1

6.00 Mistrz Martin Hrbáč **6.30** Pieśń i krajobraz **6.59** Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.50** Kamera na szlaku **10.20** Pr. rozrywkowy **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Tajemnice kolei żelaznych **13.00** Skarb w srebrnym jeziorze (film) **14.00** Śmierć w kręgu (film) **16.10** Doktor Martin (s.) **17.00** Podróż po Santo Domingo **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.15** Komisarz Florence (s.) **21.50** Dzień dobry, Brno! (s.) **22.20** Komicy na piątkę **23.15** Za kurtyną z Jiřiną **0.10** Agent Hamilton (s.).

TVC 2

6.00 Tajemnice kolei żelaznych **6.25** Przгоды nauki i techniki **7.25** W imię korony (s.) **8.15** Cudowna planeta **9.10** Najważniejsze wydarzenia II wojny światowej w kolorze **10.00** Decydujące lato 1683: Turcy pod bramami Wiednia **10.55** Historia paryskiego ratuśa **11.50** Chiny na języku **12.40** Opowiadania duchów voodoo **13.10** Koegzystencja na afrykańskich pustkowiaach **14.00** Kronika starożytnego Egiptu **14.55** Pani wiewiórka – historia tysięcy orzeszków **15.50** August i Liwia – miłość, władza i miecz **16.45** Zabytki Indii **17.10** Piękne kraje z lotu ptaka **18.05** Cudowna Ameryka **19.00** Na rowerze po Czechach **19.10** Przygody nauki i techniki **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym

20.00 Był sobie chłopiec

Willi, beztroski kawaler z Londynu, żyje z tantimów po ojcu i unika odpowiedzialności. Udając samotnego ojca, by poznać kobiety, poznaje Marcusa – dojrzałego niż rówieśnicy chłopca wychowywanego przez samotną matkę. Choć początkowo niechętny, Willi zaprzyjaźnia się z Marcusem, co zmienia jego spojrzenie na życie. „Był sobie chłopiec” to ciepła i zabawna opowieść o dojrzewaniu, przyjaźni i odkrywaniu sensu w codzienności.

21.45 Dolina królów (film) **23.10** Zapomniane historie II wojny światowej **0.05** Lowcy głów (s.).

NOVA

6.00 Śniadanie **8.30** Ubezpieczalnia szczęścia (s.) **9.45** Spece (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamierny się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.40** Pościg **18.50** Knapja (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Małe sprawy wielkiego miasta (s.) **21.30** Farma Czechy (reality show) **22.40** FBI (s.) **23.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.10** M.A.S.H. (s.) **9.10** Słoneczna (s.) **11.55** Podkomisarz Brenda Johnson (s.) **13.45** Policja w akcji **14.40** Incognito **15.50** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wydarzenia **16.20** Interwencja **16.35** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda (s.) **21.25** 7 przypadków Honzy Dédy **23.50** Tak jest, szefie! **0.55** Policja w akcji.

ŚRODA 9 LIPCA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Rodzina (nie od) święta **8.00** Noce i dnie **8.55** Ranczo 2 (s.) **9.55** Komisarz Alex (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 24 (s.) **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.35** Rok w ogrodzie extra **12.55** Natura w Jedyńce. Park Narodowy Masai Mara **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz 30 (s.) **21.20** Zawsze z Wami chciałbym być - 30 lat Ich Troje (koncert) **22.40** Zakochani w Rzymie (komedia romantyczna).

TVP 2

6.25 Pożyteczni.pl **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie - po budka **11.15** Rodzina (nie od) święta **11.50** Karino (s.) **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.05** Postaw na milion (teleturniej) **21.05** Stawka większa niż życie **22.20** Twardziele (komedia USA).

TVN

6.10 Uwaga! **6.25** Ukryta prawda **7.20** Kuchenne rewolucje. Wilcza **8.25** Wycieczkowiec (s.) **10.25** Zagadki losu 2 (s.) **11.30** Kuchenne rewolucje. Żalno **12.35** Szpital (s.) **13.40** Ukryta prawda **16.55** Kuchenne rewolucje. Opole **18.00** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** Milionerzy (teleturniej) **21.35** Szybcy i wściekli (fim sensacyjny).

23.45 Matrix

Thomas Anderson, programista i haker znany jako Neo, odkrywa, że rzeczywistość, w której żyje, to zaawansowana symulacja komputerowa stworzona przez maszyny, które zniewoliły ludzkość. Dzięki Morfeuszowi i Trinity trafia do prawdziwego świata, gdzie zaczyna rozumieć swoje przeznaczenie jako Wybranego. Uczy się manipulować Matrixem, stając się nadzieją na wyzwolenie ludzi spod kontroli maszyn. Film łączy widowiskowe sceny akcji, filozoficzne pytania o naturę rzeczywistości i przełomowe efekty specjalne.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.20** Siatkowka kobiet. Liga Narodów, mecz Korea Południowa - Polska **10.25** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja **16.35** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda (s.) **21.25** 7 przypadków Honzy Dédy **23.50** Tak jest, szefie! **0.55** Policja w akcji.

TVC 1

6.00 Pieśń i krajobraz **6.30** Folkloristika **6.59** Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.50** Komicy na piątkę **10.45** Śpiewa Karel Gott **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, pogoda, sport **12.30** Tajemnice kolei żelaznych **12.55** Velké sedlo (s.) **13.45** Pieczenie na niedzielę **14.25** Pod jednym dachem (s.) **15.20** Pr. rozrywkowy **16.10** Doktor Martin (s.) **17.00** Podróż po Korsyce **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.15** Morderstwa w kręgu (s.)

21.35 Winnetou II

Druga część słynnej serii o przygodach wodza Apaczów i jego wiernego towarzysza Old Shatterhanda. Tym razem bohaterowie próbują powstrzymać krwawy konflikt między rdzennymi plemionami a białymi osadnikami, wywołany chciwością i spiskiem wrogów pokoju. Po drodze zmagają się z intrygami, zdradą i niebezpieczeństwami Dzikiego Zachodu. W tle pojawia się również romantyczny wątek miłosny. Film łączy akcję, emocje i przesłanie o sile przyjaźni, pokoju i sprawiedliwości.

23.10 Komisarz Florence (s.) **0.50** AZ kwiz.

TVC 2

6.00 Tajemnice kolei żelaznych **6.25** Rekordowe tunele **7.20** Niesamowita Tajlandia **8.10** Europa z lotu ptaka **8.55** Tayrona **9.50** Madam do Barry (film) **11.40** Piekło na ziemi **12.35** Wiadomość od Františka Jirásk **12.50** Koszykarska Liga Narodów kobiet 2025: Czechy – Serbia **15.10** Po Czechach **15.20** Lotnicze katastrofy **16.05** Mądrość szczęścia **17.40** 7 kucharek dookoła świata **18.35** W imię korony **19.25** Tajemnice starożytnego Egiptu **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** 1923 (s.) **21.55** Bohaterowie Telemarku (film) **0.05** Zwodnicze operacje II wojny światowej.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.20** Ubezpieczalnia szczęścia (s.) **9.35** Małe sprawy wielkiego miasta (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamierny się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.40** Pościg **18.50** Knapja (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Ekstremalne zmiany Słowacja (reality show) **22.10** Farma Czechy (reality show) **23.20** FBI (s.) **0.20** CSI: Kryminalne rewolucje. Wrocław **22.40** Kochaj i tańcz (komedia).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.10** M.A.S.H. (s.) **9.10** Słoneczna (s.) **11.55** Podkomisarz Brenda Johnson (s.) **13.45** Policja w akcji **14.40** Incognito **15.50** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.00** Zoo Wydarzenia **16.20** Interwencja **16.40** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda (s.) **21.25** 7 przypadków Honzy Dédy **23.50** Show Jana Krausa **23.50** Tak jest, szefie! **0.55** Policja w akcji.

CZWARTEK 10 LIPCA

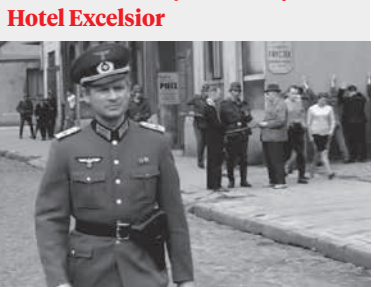
TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Pełnia wiary **8.00** Noce i dnie. Ojcowie i dzieci **9.00** Ranczo 2 (s.) **9.55** Komisarz Alex (s.) **10.45** Ojciec Mateusz 24 (s.) **11.35** Królowie (s.) **12.10** Agrobiznes **12.55** Natura w Jedyńce. Kalahari **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Reporterzy **18.20** Akacjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.25** Ojciec Mateusz 31 (s.) **21.25** Sprawa dla reportera **22.25** Szalenie odważna hrabina **23.35** Dom pod Dwoma Orlami (s.).

TVP 2

6.10 Operacja zdrowie. Choroba Parkinsona **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Człowiek wiary - bp Józef Padewski **11.50** Karino (s.) **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.05** Postaw na milion (teleturniej)

21.05 Stawka większa niż życie. Hotel Excelsior

Kultowy polski serial sensacyjny z lat 1967-1968. Głównym bohaterem jest porucznik Hans Kloss (Stanisław Mikulski), polski szpieg działający pod przykrywką oficera Wehrmachtu w Niemczech hitlerowskich. Wraz ze swoimi współpracownikami, w tym z kolegą z wojny, Józefem Nowakiem, Kloss wykonuje niebezpieczne misje, infiltrował wroga, zdobywając tajne dokumenty i przekazując je radzieckim władzom. Serial wyróżniał się wartką akcją, sprytnymi zmyłkami i humorystycznym ukazaniem konfliktu między powinnością a tożsamością.

TVN

6.10 Uwaga! **6.25** Ukryta prawda **7.20** Kuchenne rewolucje. Dama Kier **8.20** Kuchenne rewolucje. Grodzisk Mazowiecki **9.25** Wycieczkowiec (s.) **10.25** Zagadki losu 2 (s.) **11.30** Kuchenne rewolucje. Częstochowa **12.35** Szpital (s.) **13.40** Ukryta prawda **16.55** Kuchenne rewolucje. Czechowice-Dziedzice **18.00** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.10** Doradca smaku (mag.) **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** Milionerzy (teleturniej) **21.35** Kuchenne rewolucje. Wrocław **22.40** Kochaj i tańcz (komedia).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Sekrety rodziny **10.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja **16.40** Gliniarze (s.) **17.40** Trudne sprawy **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda (s.) **21.25** 7 przypadków Honzy Dédy **23.50** Show Jana Krausa **23.50** Tak jest, szefie! **0.55** Policja w akcji.

PROGRAM TV

CO W KINACH

CZ. CIESZYN – Central:

Bride hard (8, godz. 17.30); Sneaks (9, godz. 15.30); Superman (10, godz. 15.30); Rytuał (10, godz. 18.00); Sbornistr (10, godz. 20.00).

HAWIERZÓW-KINO LETNIE:

Lilo i Stitch (8, godz. 21.30); Łąsko, neblázn! (9, godz. 21.30); Sbornistr (10, godz. 21.30).

KARWINA – Centrum:

Balet na Brodway (8, godz. 17.30); Pyśna princezna (9, godz. 10.00); **F1 (9, godz. 18.00);** Jak wytresować smoka (10, godz. 17.15); Superman (10, godz. 20.00).

KARWINA-KINO LETNIE:

Elio (10, godz. 21.30).

CIESZYN – Piast:

Cieszyńskie prezentacje filmowe (8-10, godz. 19.00); Pies na medal (8, godz. 10.00).

CO W STREAM-IE

1923

Epicka prequelowa produkcja z uniwersum Yellowstone, autorstwa Taylora Sheridan. Akcja rozgrywa się w Montanie w latach 20. XX wieku – okresie prohibicji, suszy, pandemii i początków Wielkiego Kryzysu. Głównymi bohaterami są patriarchowie Duttonów: Jacob (Harrison Ford) i jego żona Cara (Helen Mirren), którzy walczą o przetrwanie rodzinnego rancha w obliczu ekonomicznego i przyrodniczego chaosu.

W pierwszym sezonie (8 odcinków) para stawia czoła zagrożeniom: sąsiedni właściciel Donald Whitfield (Timothy Dalton) zagraża im ekonomicznie, a załamanie Connemary oraz Dzikie pola pogłębiają straty na ranchu. Dodatkowo dochodzi do ambushu, w którym Jacob zostaje ranny, co skłania Carę do przejęcia twardych decyzji (). Ważnym wątkiem jest Spencer (Brandon Sklenar), latający po Afryce – zdobywa tam reputację łowcy, zakochuje się w brytyjskiej arystokratce Alexandrze (Julia Schlaepfer), co prowadzi do dramatycznej sekwencji na statku, kłamstw i rozdzielenia pary. Równolegle śledzimy losy Teonny Rainwater (Aminah Nieves), młodej rdzennej dziewczyny znechaniej w sierocińcu re- edukacyjnym – po ucieczce za sobą niesie eskalację konfliktu z okupującymi abuzowymi instytucjami. Całość kończy się cliffhangerem: ranch zagrożony, Spencer trzymany przez arystokrację, Teonna w niebezpieczeństwie. Drugi sezon (8 odcinków, premiera 23 lutego 2025) rozwija te wątki: Spencer próbuje wrócić do Montany, Jacob i Cara starają się uratować ranch przed Whitfieldem, a Teonna kontynuuje ucieczkę przed marshalsami i księdzem – dramatyczne momenty uwzględniają brutalne sceny, co poruszyło widzów. Niestety, w sezonie tym ginie Jack Dutton – bestialsko zastrzelony przez ludzi Whitfielda – co wpłynęło na silne emocjonalne reakcje publiczności. Podsumowując, „1923” to poruszająca saga o Duttonach na trudnych czasach: od suszy, pandemii i prohibicji po dramaty rodzinne i społeczne napięcia. Oferuje kinowy rozmach, znakomite kreacje aktorskie i mroczne, przejmujące wątki – kontynuacja dziedzictwa Yellowstone, która nie boi się brutalnej jakości życia na pograniczu.

Gdzie oglądać: SkyShowtime

85. urodziny Ringo Starra

• Ringo Starr. Fot. ARC

Ringo Starr, jeden z najsławniejszych i zarazem najczęściej krytykowanych perkusistów świata, wczoraj obchodził 85. urodziny. Choć przez lata drwiono z jego gry, to właśnie on nadawał rytm przebojom The Beatles.

Podczas wywiadu udzielonego w 2018 r. magazynowi „Vulture” kompozytor, trębacz, aranżer i producent Quincy

POSTSCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

- 1. jego upadek uwiecznił na płótnie Pieter Brueghel
- 2. przeplecione żelazne pręty w oknie więziennej celi
- 3. książka zawierająca mapy
- 4. Rasmus Christian, duński germanista (zm. 1832).

Wyrazy trudne lub mniej znane: RASK

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

- 1. mierzony na przegubie ręki
- 2. świadczona w zakładzie rzemieślniczym lub uprzejmość, dobry uczynek
- 3. Frederick John Dealtry..., lord, który podbił Nigerię
- 4. inaczej dzieje rodu.

Wyrazy trudne lub mniej znane: LUGARD

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

KWADRAT MAGICZNY

Rozwiązaniem dodatkowym jest nazwa miasta w południowej Polsce, w województwie śląskim, w powiecie wodzisławskim. Od XVIII w. jest jednym z głównych ośrodków pielgrzymkowych na Górnym Śląsku. W pobliżu miasta znajduje się zabytkowa Kalwaria, a w bazylice tego miasta znajduje się Obraz Matki Bożej Uśmiechniętej...

Pionowo i poziomo jednakowo:

- 1. miasto z pomnikiem Bitwy Narodów
- 2. jezioro i miasto w województwie zachodniopomorskim
- 3. ROZWIĄZANIE DODATKOWE
- 4. bywa dzielona na niedźwiedziu
- 5. kraty ogrodzeniowe wykuwa lub mocuje koniom podkowy.

Wyrazy trudne lub mniej znane: IŃSKO

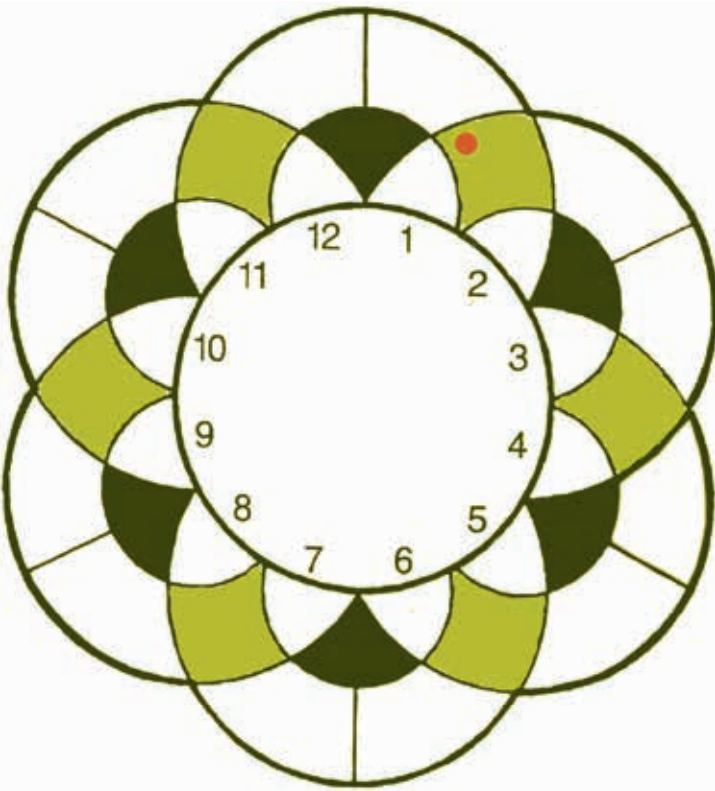
	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

LOGOGRYF ŁUKOWATY

Rozwiązaniem jest nazwa miasta w Polsce, położonego w województwie śląskim, w powiecie zawierciańskim. Leży ono w środkowej części Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, na terenie historycznej Małopolski...

- 1.-4. nazwa lub wyraz utworzony od imienia lub nazwiska osoby
- 3.-6. stolica i największe miasto Rwandy
- 5.-8. chwała i sława otaczające kogoś lub „...victis”, zbiór opowiadań Elizy Orzeszkowej
- 7.-10. inaczej zaciśnięte dłonie
- 9.-12. Wiesław – śpiewak operowy, lub Krystian – amerykańsko-polski piosenkarz i kompozytor
- 11.-2. Tadeusz, gitarzysta bluesowy, autor „Na drugim brzegu tęczy”.

Wyrazy trudne lub mniej znane: KIGALI

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 18 lipca 2025 r. Nagrodę z 24 czerwca otrzymuje **Jerzy Wacławik z Piotrowic**. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie logogryfu łukowatego z 24 czerwca: KRYNKI
Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 24 czerwca: TREP, REKTOR, ETOLIA, PRAG
Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 24 czerwca: KWAS, WARMIA, AMIDEI, SAID
Rozwiązanie krzyżówki sylabowej z 24 czerwca: PISMO, KARAT/KIWI, WAKAT/DAWNO, TACA KAWA, PIRAT/KATTA, SMOKI/DAWCA, WINO

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO KULTURY

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt ma-kiet: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratorom prowadzi PNS, a.s. Paceřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Základnické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a.s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS